

# Obsah

**Úvodem – Anna Freimanová 7**

## **Kapitola první: 1964–1967**

### **Založením jsem čumil**

**Zdroje absurdity – Literární noviny 23**

**O něčem jiném ... tentokrát o hravosti – Sergej Machonin, Divadelní  
a filmové noviny 25**

**Vyrozumění o cestě k divadlu – Pavel Grym, Lidová demokracie 31**

**Dnes premiéra na Zábradlí – Jiří Doubrava, Mladá fronta 34**

**Jde nám o to formulovat otázky – Programový měsíčník Domu kultury  
pracujících v Ústí nad Labem 36**

**Snažil bych se naslouchat chytrým lidem – Jiří Lederer,  
Povedali... přide!, Vydavatelstvo politickej literatúry 38**

**Dramatik sám doma – Večerní Praha 43**

**Mé hry jsou politické – tak jako všechno v lidském životě –  
Agneta Pleijel, Dagens Nyheter 45**

**Být svou pravdou – Bohuslav Blažek, Literární noviny 49**

## **Kapitola druhá: 1968–1969**

### **Naděje tohoto jara byly obětovány**

**Sloužit pravdě o své době – Jan Procházka, Divadelní noviny 57**

**Nač myslíte? – Antonín J. Liehm, Slovenské pohľady 64**

**Mluvčí československé intelektuální mládeže – Jacques  
Guillemé-Brûlon, Le Figaro 88**

**Zájem o satiry ochabne – Deryck Viney, Neue Ruhr Zeitung 91**

**Seznámení s dramatikem – Jiří Nožka, Svět v obrazech 93**

**V pracovně Václava Havla – Miloš Smetana, Divadelní noviny 99**

**Na vnitřní rezistenci je vždycky čas –  
Jan Kolář, Universita Karlova 104**

- O světě a samozřejmě i o nás – Miloš Smetana, Divadelní noviny 107  
Hledám druhý dech – Přemysl Wiesner, Mladý svět 113

### **Kapitola třetí: 1975–1979**

#### **Nejdůležitější aspekt Charty je její význam mravní**

- Říkat pravdu má smysl vždycky, za každých okolností – Jiří Lederer,  
České rozhovory, Edice Petlice 135  
Co dělá divadlo divadlem – Akademietheater, Saison 1976/77 163  
Praská ledový krunýř lhostejnosti – Index on Censorship 168  
Charta není unavená – Kurier; Informace o Chartě 175  
Policie zjišťuje každého, kdo mne pozdraví – František Janouch,  
Der Spiegel 182  
V Praze to bylo ještě horší – Informace o Chartě 186

### **Kapitola čtvrtá: 1983–1988**

#### **Do vězení jsem nepospíchal, ale nemohl jsem se zříci svých povinností**

- Na straně pravdy proti lži – Antoine Spire, Le Monde 191  
Nechci emigrovat – Michael Siegert, Profil 206  
Největším problémem je hluboká rezignace společnosti –  
Peter Larsson, Do různých stran, Čs. dokumentační středisko  
nezávislé literatury 211  
Odpovědi na otázky časopisu Der Spiegel – Přemysl Janýr,  
Do různých stran, Čs. dokumentační středisko nezávislé  
literatury 213  
Můj Bůh je mistr vyčkávání – Luigi Geninazzi, Il Sabato 220  
Paralelní kultura – Andrew Nagorski, Newsweek 227  
Nepolitická politika – Gabriele Nissim, Il Giornale del Popolo 229  
Jen se tak o něco snažím – Theo Deen, Trouw 234

- Lidská tvář Prahy** – John Keane (pod pseudonymem Erica Blair),  
The Times Literary Supplement **240**
- Proč se musí setkávat Východ s Východem** – Paul Edwards,  
East European Reporter **272**
- Postoj úřadů je stále stejný** – Bandi Mèlabus, Die Weltwoche **284**

## **Kapitola pátá: 1989**

### **Sud prachu**

- Rozhovor z vězení** – Lidové noviny **293**
- Většinu jídla jsem dal stalinistům** – Karin Weber-Duve  
a Mihaly Moldvay, Stern **295**
- Kdo za všechno může? Havel!** – Jan Klusáková, Teatr **299**
- Jsem s vámi celým srdcem** – Andrzej Jagodziński,  
Gazeta Wyborcza **305**
- Vnitřní svobodu mi nikdo vzít nemůže** – Manfred Schell,  
Die Welt **308**
- O bídě systému** – Milan Horáček, Tageszeitung **319**
- Pokud chci žít, musím mít naději** – Mark Frankland,  
The Observer **324**
- My jsme si nevybrali politiku, politika si vybrala nás** –  
Irena Gerová, Vyhrabávačky, Paseka **334**
- Poslední šance pro režim** – Michael Siegert, Profil **346**
- Terén, na který nikdy nevstoupím** – Ivan Lamper, Sport **350**
- Opatrně, ale s nadějí** – Andrzej Jagodziński, Gazeta Wyborcza **361**
- Sud prachu** – Paul Werner, Süddeutsche Zeitung **363**
- Ted' padají masky** – Martin Pollack a Dieter Wild, Der Spiegel **372**
- Pro Rudé právo** – Jan Lipavský, Rudé právo **378**
- Jsem především spisovatel** – Andrzej Jagodziński,  
Gazeta Wyborcza **385**
- Naděje na reálnou cestu k demokracii** – Jaroslav Hanzel,  
Lidová demokracie **388**
- Nemluvit a pracovat** – Aleš Benda, Svobodné slovo **390**
- Ediční poznámka a bibliografický soupis rozhovorů Václava Havla  
z let 1964–1989** – Tereza Johanidesová **397**